

2024-05-30 Nr. NV-1435

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-24-645(2) TAIS-24-7492(3)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. X-764 15 IR 39 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3511		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2024-05-13	Aplinkos ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ Nesvarstyta 2024-05-28	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA
<p>Seimo narė Edita Rudelienė įregistravo Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 15 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3511 (toliau – Įstatymo projektas), kuriuo siūloma <u>nustatyti, kad viešieji vandens tiekėjai atidaro kaupiamųjų lėšų sąskaitą</u>, kurioje kaupia Įstatymo nustatyto dydžio įmokas garantiniam tiekimui iki sukauptų lėšų suma pasieks Įstatyme nustatytą dydį.</p> <p>Šiuo metu Įstatymu nustatyta, kad <u>viešieji vandens tiekėjai</u> Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (VERT) <u>paskirtam garantiniam vandens tiekėjui per metus turi mokėti 2 procentus nuo praėjusių metų geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veiklos pajamų</u>, bet ne daugiau kaip garantiniam vandens tiekėjui apskaičiuotas investicijų gražos dydis, lygus 0,5 procento vidutinės svertinės kapitalo kainos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugoms užtikrinti, įmokas mokant kas ketvirtį nuo garantinio vandens tiekėjo paskyrimo dienos.</p> <p>Įstatymo projekto aiškinamajame rašte pažymima, kad <u>toks reguliavimas</u> ne tik, kad <u>neapsaugo lėšų nuo jų nuvertėjimo</u>, bet ir sudaro sąlygas joms mažėti dėl garantinio vandens tiekėjo patiriamų lėšų administravimo sąnaudų, ir tokios sąnaudos būtų gerokai mažesnės, jeigu <u>lėšos būtų kaupiamos kiekvieno viešojo vandens tiekėjo atidarytoje kaupiamųjų lėšų sąskaitoje</u>.</p> <p>Aiškinamajame rašte <u>nurodyti tikslai</u>: sumažinti Įstatymo 15 str. 14 d. nurodytų įmokų kaupimo sąnaudas bei sudaryti vienodas sąlygas visiems viešiesiems vandens tiekėjams, išskyrus pačius garantinius vandens tiekėjus, praradus licencijas panaudoti pagal Įstatymo 15 str. 14 d. sukauptas įmokas jų aptarnaujamose teritorijose, taip pat įtvirtinti dydį, kurį pasiekus įmokų kaupimas būtų sustabdytas.</p>

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS
<p>Siūloma <u>nepritarti</u> Įstatymo projektui dėl šių priežasčių:</p> <p>1. <u>Sukauptos lėšos neužtikrintų garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo (toliau – viešasis vandens tiekėjas), kuriam panaikintas licencijos galiojimas, aptarnaujamoje teritorijoje, kaip teigiama Įstatymo projekte, nes viešųjų vandens tiekėjų įstatinis kapitalas yra nevienodo dydžio, todėl skirtinguose viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo regionuose veikiantys viešieji vandens tiekėjai per metus mokėdami Įstatyme nustatyto dydžio įmokas garantiniam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui (toliau – garantinis vandens tiekėjas), kaupiamųjų lėšų sąskaitose sukauptų skirtingą lėšų kiekį.</u></p> <p>2. Įstatymo projekto <u>nuostatos, kad kiekvieno viešojo vandens tiekėjo lėšų kaupimas atskirose kaupiamosiose sąskaitose sumažintų administravimo sąnaudas ar apsaugotų sukauptas lėšas nuo nuvertėjimo, nepagrįstos faktiniais duomenimis</u>. Pagal Įstatymo 15 str. 10 ir 14 d. nuostatas, įmokas kaupia ir administracines sąnaudas patiria 10 paskirtų garantinių vandens tiekėjų, o pagal Įstatymo projekto nuostatas, įmokas kaupių ir administracines sąnaudas patirtų 52 viešieji vandens tiekėjai. Šiuo aspektu Įstatymo projektu <u>siūlomas teisinis reguliavimas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtinto teisėkūros efektyvumo principo</u>, reiškiančio, kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės.</p> <p>3. Pagal Įstatymo projektu siūlomą teisinį reguliavimą, VERT reikėtų kas ketvirtį analizuoti 52 viešųjų vandens tiekėjų ataskaitas (šiuo metu ataskaitas teikia tik 10 paskirtų garantinių vandens tiekėjų), tikrinti, ar įmokų dydis atitinka VERT nustatytą garantinės įmokos dydį, ar laiku atliktas pervedimo į kaupiamąją sąskaitą</p>

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

veiksmas, ar pagrįstai panaudotos sąskaitai administruoti skirtos lėšos. Nustačius VERT papildomas funkcijas, susijusias su viešųjų vandens tiekėjų kaupiamųjų sąskaitų kontrole, tikrintinų ataskaitų padaugėtų 6 kartus, t. y. iki 416. Įstatymo projekte nenumatyta kontrolės mechanizmų, kurie užtikrintų tinkamą Įstatymo 15 str. 14 d. nurodytos įmokos mokėjimą ir naudojimą. VERT, vadovaudamasi Įstatymo nuostatomis, apskaičiuoja šią įmoką ir prižiūri jos mokėjimą bei naudojimą, tačiau Įstatymo projekte nereglamentuota, kaip ir kokia tvarka VERT turėtų prižiūrėti viešųjų vandens tiekėjų įmokų į jų pačių kaupiamųjų lėšų sąskaitas mokėjimą, nenustatyti konkretūs ribojimai viešajam vandens tiekėjui, kai yra sudėtinga finansinė padėtis, panaudoti lėšas įmonės reikmėms, todėl įmokos nebūtų apsaugotos ne tik nuo nuvertėjimo, bet ir nuo netinkamo panaudojimo, atitinkamai nebus pasiekti Įstatymo projektu siejami tikslai.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

-

STEBĖSENA

-

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Nutarimo projektas 5 darbo dienas buvo skelbiamas derinti su visuomene (taip pat tikslinėmis grupėmis – vandentvarkos, vietos savivaldos asocijuotomis struktūromis), suinteresuotomis institucijomis ir įstaigomis.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Suderinta su vandentvarkos asociacija „Vandens jėga“ ir Valstybine energetikos reguliavimo taryba. Lietuvos vandens tiekėjų asociacija pritaria iš dalies, nes mano, kad apskritai reikėtų atsisakyti Įstatyme nustatytos viešųjų vandens tiekėjų pareigos mokėti 2 procentus nuo praėjusių metų geriamojo vandens tiekėjo pajamų. Atsižvelgta į Teisingumo ministerijos pastabas ir pasiūlymus.
- Tarpinstituciniame pasitarime dalyvavusi Lietuvos savivaldybių asociacijos (LSA) atstovė pastabų neišsakė, todėl LSA teiktoje išvadoje esanti pastaba laikytina suderinta darbo tvarka.
- Atsižvelgiant į tarpinstitucinio pasitarimo sprendimus, pakartotinai pateiktas nutarimo projektas, kuris patikslintas (suderintas darbo tvarka) pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūlome patikslintą nutarimo projektą teikti tvirtinti Vyriausybės posėdyje (A dalyje).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas